Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

MAKO/KAVOT/hallitussihteeri Jarmo Tiukkanen

LAUSUNTO
15.11.2021

HE 122/2021 vp

Hallintovaliokunta

Viite: Hallintovaliokunta tiistaina 16.11.2021 klo 13.00, Teams

HALLITUKSEN ESITYS (HE 122/2021 vp) EDUSKUNNALLE LAEIKSI ULKOMAALAISLAIN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ MAAHANMUUTTOHALLINNOSSA ANNETUN LAIN 3 JA 5 §:N MUUTTAMISESTA

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää kutsusta tulla kuulluksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen osalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että käsiteltävänä oleva hallituksen esitys perustuu hallituksen syksyn 2020 budjettiriihen kirjauksiin, jotka olivat: ”Työperusteista maahanmuuttoa koskevaan tavoitteeseen pääseminen edellyttää merkittäviä uudistuksia lainsäädäntöön, sähköisen ja muun prosessin kehittämiseen ja toimintatapoihin niin UM:ssä, Migrissä kuin TE-toimistossa.” ja ”Samalla selvitetään toimenpiteet, joilla voidaan luoda erityisosaajille ja startup-yrittäjille sekä heidän perheenjäsenilleen nopean oleskeluluvan reitti jo vuonna 2021.”

Työ- ja elinkeinoministeriö on ollut mukana valmistelemassa hallituksen esitystä ja tukee esityksen toteuttamista esitetyssä muodossa. Pitkäaikaisen viisumin eli ns. D-viisumin käyttöönoton ensiaskeleet otetaan tällä esityksellä ja nyt on tärkeää varmistaa, että käyttöönotto voi tapahtua tämän esityksen sisällön mukaisesti ja suunnitellussa aikataulussa. Viranomaisvalmistelussa on todettu, että jotta D-viisumi saadaan käyttöön kesällä 2022, on valmistelujen edettävä esityksen muodossa.

Esityksen mukaan D-viisumi voitaisiin myöntää lakiehdotuksen 17 c §:ssä mainituille hakijaryhmille perheenjäsenineen. Tässä vaiheessa kyseessä olisivat lainkohdassa mainitut asiantuntijat, erityisasiantuntijat, EU:n sinisen kortin haltijat ja kasvuyrittäjät sekä näiden perheenjäsenet.

Esityksen mukaan Maahanmuuttovirasto myöntää D-viisumin sen jälkeen, kun se on myöntänyt oleskeluluvan. Oleskelulupaa ja D-viisumia haetaan samanaikaisesti. Oleskelulupaharkinta on näin ollen tehty ja hakijan omassa harkinnassa on, hakeeko hän D-viisumia, joka nopeuttaa hänen maahantuloaan. Nopeuttaminen perustuu siihen, ettei hakijan tarvitse jäädä odottamaan oleskelulupakortin toimitusta kotimaahansa, jolloin ajallinen säästö olisi tyypillisesti viikon kahden luokkaa.

Tämän esityksen oheen liittyy palvelulupaus hakemuksen enintään 14 vuorokauden käsittelyajasta Suomeen houkuteltavan asiantuntijatyövoiman saamiseksi maahan. Kysymys on laajemmasta palvelujen tarjoamiseksi hakijoiden tarpeiden tyydyttämiseksi, jotta heidän saadaan

tänne jäämään töihin. Jotta palvelulla olisi vaikutusta, tulee sen olla myös nopeaa.

Virkamiesvalmistelussa on sovittu, että D-viisumin käytön laajentaminen muihin käyttötarpeisiin arvioidaan ja valmistellaan tämän esityksen jälkeen. Valmistelusta ottaa vastuun valtioneuvoston ohjesäännön mukaisesti sisäministeriö ja valmistelu tehdään samalla tavalla yhteistyössä kuin tätä esitystä koskeva valmistelu. D-viisumin tulevalle käytölle on nähty tarpeita opiskelijoiden ja tutkijoiden kohdalla, mutta myös muissa tapauksissa. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo laajassa kuvassa Suomen houkuttelevuuden ja kilpailukyvyn kannalta, että D-viisumin tulisi tulevaisuudessa olla laajemmin käytössä koulutus- ja työperusteisessa maahanmuutossa. Hallituksen tavoitteena on maahanmuuton lisääminen, kuten on monilla muilla mailla, joten kyse on myös kilpailusta osaavasta työvoimasta.

Lakiehdotuksen 17 b §:n 3 momenttiin huomiona, että siinä säädettäisiin *”Hakijan on tultava henkilökohtaisesti edustustoon henkilöllisyyden tarkistamista varten.”*, kun siinä pitänee lukea *”… henkilöllisyyden varmistamista varten.”*. Lainkohdan säännöskohtaisissa perusteluissa kuitenkin kirjoitetaan henkilöllisyyden varmistamisesta (s. 36): *”Ehdotetun säännöksen mukaan hakijan tulisi saapua edustustoon henkilökohtaisesti henkilöllisyyden varmistamista varten.”*

LIITTEET -

JAKELU Eduskunta/hallintovaliokunta

TIEDOKSI TEM/MAKO